

CONSELLS PER A LA REALITZACIÓ DE LA PROVA DE FILOSOFIA A LES P.A.U.

Estructura de l'exercici i criteris generals d'avaluació

La prova parteix d'un text d'un filòsof i proposa que fem una redacció guiada per una sèrie de preguntes relacionades amb el text. Pretén avaluar, primer de tot, la nostra maduresa i, en segon lloc, els coneixements més bàsics adquirits en l'assignatura cursada durant el batxillerat.

El primer que hem de tenir en compte, és que la precisió, la claredat i la correcció gramatical són fonamentals, sempre i quan, evidentment, contestem el que se'ns pregunta.

La prova inclou dues opcions, cadascuna amb un text i cinc preguntes associades. Haurem de triar una opció i respondre les preguntes corresponents. És convenient llegir els dos textos abans de triar-ne un, és a dir, no fer-ho només pel coneixement de l'autor sinó també per la comprensió del text en qüestió, que és el que a la fi s'avalua.

Les preguntes de la prova tindran les característiques següents:

Explicar breument la idea principal del text. (2 punts)

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text, detectar la seva *tesi* (què ens vol dir l'autor?) i la seva estructura argumentativa (com ho fa? Quin ordre d'idees segueix?) És important que no ens limitem a enunciar idees inconnexes, sinó que demostrem que entenem la seva estructura.

Hem d'intentar limitar-nos a allò que diu el text, sense parafrasejar-lo (no utilitzar les mateixes paraules que l'autor) ja que està penalitzat. Es tracta que demostrem que ho entenem, no que ens "sabem" tota la teoria del filòsof en qüestió. Aquests coneixements ens seran útils a la tercera pregunta, però no ara.

Si ens sembla que allò que diu el text no s'ajusta al que sabem, més val que ho tornem a llegir amb calma per detectar on rau l'error, ja que tot ha de resultar coherent, i això voldria dir que, o no hem estudiat bé, o no entenem el text. Cal llegir el text tantes vegades com sigui necessari, sense pensar que perdem el temps, doncs és molt més segur i ràpid entendre les paraules de l'autor, que començar a escriure sense tenir-les presents.

Recordem que les restriccions sobre l'espai (40-80 paraules) són només orientatives.

Explicar breument el significat d'algunes expressions del text. (1 punt)

No es demana que donem definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context, sinó que sabem definir l'ús de la paraula que es fa en el text. En ser la majoria de termes o expressions a definir claus per entendre el text, de vegades podem inferir-ne el significat des d'aquest. Recordar no copiar les mateixes paraules que utilitza l'autor.

És interessant comentar en les explicacions a quin altre concepte pot contraposar-se el concepte a definir en el mateix autor, o donar-ne exemples d'ús. S'ha d'explicar, no donar-ne un sinònim.

La llargària de les definicions és tan sols orientativa.

Explicar les raons de l'autor a favor d'una tesi bàsica del text: per explicar aquestes raons, s'haurà de fer referència als aspectes pertinents de pensament de l'autor, encara que no siguin explícitament expressats en el text. (3 punts)

No oblideu mai respondre la pregunta! Es penalitza molt la puntuació si exposem el pensament de l'autor sense relacionar-lo amb la pregunta. Aquesta ha de ser el fi últim de les nostres paraules. S'ha d'explicar amb moltíssima claredat l'afirmació del text. Un bon examen serà aquell que sàpiga justificar i posar en el context del pensament de l'autor la tesi pertinent. Cal tenir present que una exposició general i correcta del filòsof no respon el què es demana si no explica com estan relacionats el text i l'autor.

En el cas, probable, que el problema tingui un pes específic en l'època històrica, és convenient fer-hi una petita referència, tot i que aquesta és una qüestió més rellevant en la quarta pregunta.

Comparar un concepte important en el pensament de l'autor (vinculat amb les idees del text) amb un altre, que pot ser d'un autor diferent. (2 punts)

Es pot tractar de dues concepcions diferents d'un problema o de dos conceptes diferents.

S'han de relacionar els dos autors o corrents de pensament! Això vol dir: comparar els ambients històrics on sorgeixen els conceptes en qüestió, explicar amb precisió i claredat el seu significat, mostrar les seves similituds i diferències, fer referència a l'abast de les dues concepcions...

No importa si primer expliquem un concepte i després l'altre, sempre hi quan no ens oblidem de fer tot seguit la comparació, de mostrar que entenem en què s'assemblen i en què es diferencien. També podem explicar-ne primer un i després l'altre per contrast, o comparar-los a mesura que els expliquem.

Hem de recordar, a més, que podem fer la comparació amb un autor que no entri a les PAU, o amb tot un corrent de pensament, però ens penalitzaran si ho fem amb diferents autors pertanyents a corrents diferents.

Fer una avaluació raonada i personal sobre alguna de les tesis defensades en el text. (2 punts)

És important intentar respondre bé la pregunta, amb serietat, esforçant-nos per trobar arguments a les nostres opinions, i la coherència i pertinència de les possibles raons que es puguin donar a favor o contra la tesi.

El primer que cal fer és explicar la tesi, és a dir, demostrar que comprenem el que diu l'autor. No podem obviar mai aquest pas.

Si decidim raonar a favor de la tesi, estaria bé de comentar algun dels arguments que es podrien donar en contra, per tot seguit fer-ne una crítica. De tota manera, però, es pot donar la màxima qualificació si el que fem en la nostra resposta és defensar la tesi de l'autor.

També pot ser que estem a favor d'alguns aspectes i d'altres no, però sempre ho haurem d'explicar.

Recordem també que és útil i lícit recolzar-nos en altres autors per fonamentar la nostra opinió, i que per tant això no és penalitzable, no s'espera de nosaltres que siguem grans filòsofs, sinó que entenguem el que ens diuen i en sabem donar una opinió crítica, en el bon sentit de la paraula.

L'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se amb compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori fets o arguments històricament importants.

Materials dels quals se seleccionaran els textos de les PAU de 2008:

- Llibre VII de la República de Plató.
- Parts I-IV del Discurs del Mètode de Descartes.
- Resum ("Abstract") del Tractat de la Natura Humana i l'Apèndix 1 ("Sobre el Sentiment Moral") de la Investigació sobre els Principis de la Moralitat de Hume.
- Secció IV de Sobre la Llibertat , i seccions III i IV de Utilitarisme de Mill
- Genealogia de la Moral (1era part) i Sobre Veritat i Mentida en Sentit Extramoral de Nietzsche.

En tots els casos -excepte en el cas de l'Utilitarisme de Mill- hi ha edicions publicades en castellà i català. El grup 62 té prevista la publicació imminent d'una versió catalana d'aquesta obra de Mill.

Un consellet més...

No us oblideu mai de pensar que entendreu el text, perquè ho heu treballat, ni de llegir-lo lentament, desxifrant tot el seu misteri. I recordeu que si cal fer anar el cervell, aquest necessita un aliment imprescindible a l'abast de tots: RESPIRAR!!!